

ми розглядаємо її в єдності трьох складових: включення вітчизняної системи професійної підготовки у світовий освітній простір (академічна мобільність); інтеграцію змісту дисциплін навчального плану; об'єднання можливостей суб'єктів підготовки, які прямо або опосередковано беруть участь у процесі формування готовності студентів до професійної мобільності [1, с. 163; 2].

Перший напрям – інтеграція в світову освітню систему – реалізується через спільні міжнародні освітні програми, комплексні наукові дослідження; організацію обміну викладачами, аспірантами та студентами; проведення різноманітних наукових заходів (семінарів, круглих столів, конференцій, симпозіумів та ін.) із залученням до участі в них провідних фахівців з різних країн; публікацію монографій, збірників наукових праць, статей, підручників і навчально-методичної літератури та ін; запровадження дистанційної освіти тощо. Прикладами такого співробітництва є міжнародні освітні і дослідницькі проекти: комп'ютеризації навчання (COMPED – Computers in Education), навчання природничонауковим дисциплінам і математиці (TIMSS – the Third International Mathematics and Science Study); навчання іноземним мовам (LES – Language in Education Study). У 2003 р. заснована Європейська премія для молодих дослідників (EURYD). Програма премії реалізується Європейським науковим фондом (ESF) разом з The European Heads of Research Councils (EUROHORCS). Премія надається молодим ученим з будь-якої країни світу для реалізації в Європі певного наукового проекту на умовах повної зайнятості. Відзначимо, що зазначені напрями інтеграції необхідні для акумуляції кращого досвіду світової освітньої практики за умови адаптації світового досвіду до вітчизняної дійсності і спирання на традиції української вищої школи, національні та регіональні потреби у висококваліфікованих фахівцях.

Інтегративний контекст вимагає нового ставлення до формування змісту навчальних дисциплін. Так, нині виділяють низку домінуючих за ступенем впливу наукових дисциплін (психологію, педагогіку, методику викладання певної дисципліни тощо) і практик (педагогічної, виробничої, волонтерської), які забезпечують теоретико-методологічну основу педагогічної діяльності. Інтеграція змісту дисциплін навчального плану і практичного навчання зумовлена необхідністю формування у майбутнього фахівця системного наукового мислення, яке стало б гносеологічним фундаментом під час пошуку оптимальних варіантів реагування на різноманіття фахових проблем. Поділяючи позицію дослідників проблеми дидактики вищої школи (Ч. Купісевич, В. Оконь та ін.), акцентуємо увагу на тому, що в процесі формування готовності студентів до професійної мобільності важливо, щоб вони опановували не уривки знань з окремих наук, а розвивали цілісне і системне уявлення про навколишню дійсність, яке забезпечує багатство внутрішнього духовного світу фахівця і різноманіття його особистісного досвіду.

Наступний напрям інтеграції передбачає залучення до навчальної діяльності під час підготовки професійно мобільного фахівця всіх учасників освітнього процесу. Це викладачі та студенти, управлінські структури, які беруть участь у формуванні державного замовлення на педагогів, вчителів шкіл, керівники студентської практики. Засобом інтеграції, на нашу думку, є єдине відкрите, практикоорієнтоване середовище, яке об'єднує навчальну, дослідницьку, методичну і комунікативну діяльність суб'єктів педагогічного процесу.

Таким чином, спирання в професійній підготовці педагогів на інтегративний підхід сприятиме впровадженню кращих зразків вітчизняного і зарубіжного досвіду підготовки фахівців, що передбачає інтеграцію змісту навчальних дисциплін і практик, а також взаємодію суб'єктів формування готовності майбутніх учителів до професійної мобільності.

Список використаних джерел

1. Повідайчик О.С. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до науково-дослідницької діяльності: дис. докт. пед. наук: 13.00.04 / Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2019. 570 с.
2. Володавчик В. Професійна мобільність як науково-педагогічна проблема. Молодь і ринок. №1 (108). 2014.С. 88-92.

Козубовський Максим Ростиславович

Ужгородський національний університет

Науковий керівник: Повідайчик Оксана Степанівна, доктор педагогічних наук, доцент

Ужгородський національний університет

КОРЕКЦІЙНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА РОБОТА З ПРОБЛЕМНИМИ ПІДЛІТКАМИ В США

В Україні збільшується кількість неповнолітніх з девіантною поведінкою, що актуалізує питання організації відповідної виховної роботи в молодіжному середовищі. Особливо це стосується такої вікової категорії, як підлітки.

Вважаємо, що в цьому плані доцільним є вивчення зарубіжного досвіду, зокрема США. Ця країна вважається батьківщиною ювенальної юстиції. Саме тут створена і функціонує організаційно-педагогічна система, яка об'єднує педагогів, психологів, соціальних працівників, батьків, установи (виправні центри, бюро молоді, пансіони сімейного типу, відділення для підлітків у психіатричних клініках), а також інші інститути, відповідальні за профілактику і корекцію девіантної поведінки неповнолітніх. В США для дітей і підлітків, які мають поведінкові чи емоційні проблеми, що зумовлюють їх девіантну поведінку, функціонують установи декількох типів: освітні і медичні центри з цілодобовим перебуванням; сімейні дитячі будинки; кризові та дитячі психіатричні центри; профілакторії; спецшколи; літні заміські табори. Зауважимо, що деякі табори для дітей з проблемною поведінкою працюють не тільки літом, але і впродовж року і забезпечують навчально-виховний і корекційно-реабілітаційний процес.

В США існують різні типи таборів для дітей і підлітків: державні і недержавні, комерційні і некомерційні, табори, які працюють впродовж року або тільки влітку, але всі вони виконують функції оздоровчих і освітньо-виховних закладів, а також закладів ресоціалізації. Значна увага в літніх таборах приділяється оздоровчій діяльності, що надає підліткам реальні можливості для зміцнення здоров'я й поліпшення їх фізичного стану. Цьому сприяє щоденне проведення низки колективних оздоровчих заходів: дотримання режиму дня й харчування, санітарно-гігієнічних норм; заняття різними видами спорту, спортивні змагання, загартовування, виконання фізичної праці. Особливий акцент ставиться на «подоланні труднощів життя». Потрапляючи в нові життєві умови, що значно відрізняються від повсякденного життя в будинку й у школі, діти зустрічаються з різними новими ситуаціями: від виконання щоденних обов'язків (готування їжі, прибирання) до пізнання способу спільного проживання в малій групі однолітків, фактична реалізація яких можлива тільки в умовах заміського дитячого табору. Літні заміські табори покликані компенсувати недостатнє здійснення деяких функцій школи: зміцнення здоров'я й фізичного стану підлітків, розвиток їх емоційної сфери, розуміння ними «елементарних процесів» життя на природі, формування активної життєвої позиції, естетичний розвиток особистості, її духовний ріст, і розв'язати цілий комплекс освітніх завдань, пов'язаних з розвитком допитливості в молодих людей, стимулюванням і підвищенням творчих і пізнавальних інтересів неповнолітніх, розширенням їх світогляду, соціальною адаптацією і т.д. [1].

Ефективний розв'язок цих завдань забезпечується створенням своєрідних умов організації освітньої і оздоровчої діяльності дітей у таборі: постійне спілкування, близькість до природи; проживання в малій групі однолітків; існування різних тимчасових дитячих різновікових колективів; яскраві форми соціальних переживань, відмінні від шкільних; нерегламентоване, демократичне спілкування, не пов'язане з визначеними заняттями; організація додаткового неформального особистого спілкування між дітьми й дорослими, що є засобом передачі соціально-культурного досвіду; матеріально-ресурсне забезпечення.

Широкої мережа заміських таборів, орієнтованих на інтенсивну цілеспрямовану соціально-педагогічну корекційну, профілактичну роботу, дає можливість вирішити низку проблем, пов'язаних з формуванням у даної категорії дітей позитивної мотивації життєдіяльності, професійно-особистісним самовизначенням, підвищенням загальної культури і стимулюванням розвитку соціально і морально значимих цінностей. Слід підкреслити, що існуюча система дитячих таборів покликана виконувати також функцію додаткової освіти, нейтралізуючи недоліки і проблеми шкільного навчання, тому в багатьох таборах відпочинок і оздоровлення поєднуються з навчанням.

Профілактика і корекція відхилень у поведінці молоді в умовах заміського літнього табору передбачає цілеспрямовано організований виховний вплив на підлітків з точним визначенням його засобів, методів і форм, а також створення максимальне сприятливих умов, при яких виховний процес охопить усі сторони життєдіяльності підлітка. Сьогодні заміські табори визнано однією з конструктивних форм вирішення питань соціально-педагогічної роботи з дітьми групи ризику, попередження педагогічної занедбаності неповнолітніх. Це пояснюється тим, що виховна робота, проведена в умовах дитячих заміських літніх таборів, дозволяє максимально обмежити і в значній мірі тимчасово нейтралізувати вплив несприятливого мікросередовища на підлітків у найбільше «вразливу пору року», коли підлітки випадають з-під контролю школи, сприяє активному включенню підлітків у різні види позитивної діяльності, спрямованої на формування в них різносторонніх інтересів, потреб, позитивних якостей особистості [2].

Корекція поведінки дітей групи ризику в умовах літніх заміських таборів містить комплекс психолого-педагогічних, медичних заходів, спрямованих на корекцію, реабілітацію, компенсацію втрачених або серйозно порушених психофізичних функцій неповнолітніх.

Список використаних джерел

1. Ball A., Ball B. Camp Management. N.Y.: American Camping Association, 1995. 112 p.
2. Mishel L., Wallace S. A consequence of character. How summer camp promotes character and leadership. Camping Magazine. January/February, 2015.